

KÄÄNNÖS

Merirosvouksesta epäiltyjen ja sen johdosta takavarikoidun omaisuuden siirtämistä Euroopan unionin johtamilta merivoimilta Mauritiuksen tasavallan huostaan sekä merirosvouksesta epäiltyjen kohtelua siirron jälkeen koskevista edellytyksistä tehty Euroopan unionin ja Mauritiuksen tasavallan välinen

SOPIMUS

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä 'EU',

ja

MAURITIUKSEN TASAVALTA,

jäljempänä 'Mauritius',

yhdessä jäljempänä 'osapuolet', jotka

OTTAVAT HUOMIOON

- Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 1814 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008) ja niiden jälkeen hyväksytyt päätöslauselmat,
- YK:n vuoden 1982 merioikeusyleissopimuksen ja erityisesti sen 100–107 sekä 110 artiklan,
- Euroopan unionin sotilasoperaatiosta, jolla osallistutaan merirosvouksen ja aseellisten ryöstöjen ehkäisemiseen ja torjuntaan Somalian rannikkovesillä, 10 päivänä marraskuuta 2008 hyväksytyn Euroopan unionin neuvoston yhteisen toiminnan 2008/851/YUTP ⁽¹⁾ (EUNAVFOR Atalanta-operaatio), sellaisena kuin se on muutettuna 8 päivänä joulukuuta 2009 hyväksytyllä neuvoston päätöksellä 2009/907/YUTP ⁽²⁾,
- ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden, muun muassa vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja vuonna 1984 tehdyn kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen,
- sen, että tämä sopimus ei vaikuta osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka johtuvat kansainvälisten tuomioistuinten perustamista koskevista kansainvälisistä sopimuksista ja muista välineistä, Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussääntö mukaan luettuna,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tarkoitus

Tässä sopimuksessa määritellään edellytykset ja menettelyt, jotka koskevat

- a) niiden henkilöiden siirtoa, joiden epäillään yrittävän syyllistyä, syyllistyneen tai syyllistyneen merirosvoukseen EUNAVFORin operaatioalueella ja Mauritiuksen, Madagaskarin, Komorien, Seychellien ja Réunionin aluemerien edustalla olevalla avomerellä ja jotka EUNAVFOR on pidättänyt;
- b) EUNAVFORin tämän johdosta takavarikoiman omaisuuden siirtoa EUNAVFORilta Mauritiuksen huostaan; ja
- c) siirrettyjen henkilöiden kohtelua.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

- a) 'Euroopan unionin johtamilla merivoimilla (EUNAVFOR)' EU:n Atalanta-operaatioon osallistuvia EU:n sotilasesikuntia ja kansallisia joukko-osastoja, niiden aluksia, ilma-aluksia ja omaisuutta;
- b) 'operaatiolla' EU:n neuvoston yhteisellä toiminnalla 2008/851/YUTP perustetun sotilasoperaation ja/tai sen jatkona toteutettavien operaatioiden valmisteleminen, perustaminen, toteuttaminen ja tukeminen;
- c) 'kansallisilla joukko-osastoilla' Euroopan unionin jäsenvaltioille tai muille EU:n ilmoituksen mukaan operaatioon osallistuville valtioille kuuluvia yksiköitä ja aluksia;
- d) 'lähettävävaltiolla' valtiota, joka asettaa kansallisen joukko-osaston EUNAVFORin käyttöön;

⁽¹⁾ EUVL L 301, 12.11.2008, s. 33, sellaisena kuin se on oikaistuna EUVL L 253, 25.9.2009, s. 18.

⁽²⁾ EUVL L 322, 9.12.2009, s. 27.

- e) *'merirosvouksella'* merirosvousta sellaisena kuin se on määritelty Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) 101 artiklassa;
- f) *'siirretyllä henkilöllä'* EUNAVFORin tämän sopimuksen perusteella Mauritiuksen huostaan siirtämää henkilöä, jonka epäillään yrittävän syyllistyä, syyllistyvän tai syyllistyneen merirosvoukseen.

3 artikla

Yleiset periaatteet

1. Mauritius voi hyväksyä EUNAVFORin pyynnöstä EUNAVFORin merirosvouksen yhteydessä pidättämien henkilöiden ja EUNAVFORin sen johdosta takavarikoiman omaisuuden siirtämisen huostaansa ja toimittaa nämä henkilöt ja omaisuuden toimivaltaisille viranomaisilleen tutkinta- ja syytetoimia varten. Mauritius hyväksyy luovutusta koskevan ehdotuksen tapauskohtaisesti ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat, mukaan lukien tapahtumapaikka.
2. EUNAVFOR siirtää henkilöt ainoastaan Mauritiuksen toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten huostaan.
3. Siirtoja ei toteuteta, ennen kuin Mauritiuksen toimivaltaiset lainvalvontaviranomaiset ovat viiden työpäivän kuluessa EUNAVFORin toimittamien todisteiden vastaanottamisesta päättäneet, että EUNAVFORin pidättämien henkilöiden tuomitsemista voidaan pitää kohtuudella mahdollisena.
4. Mauritiuksen toimivaltaiset lainvalvontaviranomaiset päättävät EUNAVFORin asiaankuuluvien tiedotuskanavien välityksellä toimittamien todisteiden perusteella, voidaanko tuomitsemista kohtuudella pitää mahdollisena.
5. Jokaista siirrettyä henkilöä on kohdeltava ihmisarvoa kunnioittaen ja Mauritiuksen perustuslakiin sisältyvien kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti, mihin kuuluvat kidutuksen tai julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen kielto sekä mielivaltaisen vangitsemisen ja pidättämisen kielto, ja noudattaen oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa vaatimusta.

4 artikla

Siirrettyjen henkilöiden kohtelu, syytetoimet ja oikeudenkäynti

1. Mauritiuksen perustuslakiin sisältyvien kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti jokaista siirrettyä henkilöä on kohdeltava ihmisarvoa kunnioittaen eikä häntä saa saattaa kidutuksen tai julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen kohteeksi, hänelle on taattava asianmukainen majoitus ja ravinto sekä sairaanhoito ja hänellä on oltava mahdollisuus uskonnon harjoittamiseen.
2. Jokainen siirretty henkilö on saatettava viipymättä tuomarin tai muun tuomiovaltaa lain nojalla käyttävän viranomaisen tutkittavaksi; tämä päättää viipymättä henkilön pidätyksen lainmukaisuudesta ja määrää hänen vapauttamisestaan, jos pidätys ei ole oikeutettu.

3. Jokaista siirretyllä henkilöllä on oikeus oikeudenkäyntiin kohtuullisessa ajassa tai oikeus tulla vapautetuksi.

4. Jokaista siirretyllä henkilöllä on häneen kohdistetun rikosoikeudellisen syytteen käsittelyä varten oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa toimivaltaisessa, riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.

5. Jokaista rikoksesta syytettyä siirrettyä henkilöä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on lain mukaan näytetty toteen.

6. Jokaista siirretyllä henkilöllä on häneen kohdistetun rikosoikeudellisen syytteen käsittelyssä oikeus täysin yhdenvertaisena seuraaviin vähimmäistakeisiin:

- a) oikeus saada viipymättä ja yksityiskohdittain hänen ymmärtämällään kielellä tieto häntä vastaan nostetun syytteen luonteesta ja perusteesta;
  - b) oikeus saada riittävästi aikaa ja riittävät edellytykset valmistella puolustustaan ja olla yhteydessä valitsemaansa oikeudenkäyntiavustajaan;
  - c) oikeus oikeudenkäyntiin ilman perusteetonta viivytystä;
  - d) oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä ja puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä; jos hänellä ei ole oikeudenkäyntiavustajaa, oikeus saada tietää hänellä olevan oikeus tällaiseen; sekä oikeus saada jokaisessa asiassa, jossa oikeuden toteutuminen sitä vaatii, itselleen oikeudenkäyntiavustaja korvauksetta, jos hänellä ei ole riittäviä varoja siihen;
  - e) oikeus tarkastella tai tarkasteluttaa kaikkia häntä vastaan esitettyjä todisteita, pidätyksen suorittaneiden todistajien kirjalliset valaehdoitukset todistukset mukaan luettuina, ja oikeus saada puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulluiksi samoin edellytyksin kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat;
  - f) oikeus saada maksutta tulkin apua, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä;
  - g) oikeus olla joutumatta pakotetuksi todistamaan itseään vastaan tai tunnustamaan syyllisyytensä.
7. Jokaista rikoksesta tuomitulla siirretyllä henkilöllä on oikeus saada tuomio ja hänelle annettu rangaistus uudelleen tutkittavaksi ylemmässä tuomioistuimessa, tai hakea niihin siinä muutosta Mauritiuksen lainsäädännön mukaisesti.
  8. Mauritius voi EU:ta kuultuaan siirtää sellaiset henkilöt, jotka on tuomittu ja jotka suorittavat tuomiotaan Mauritiuksella, toiseen valtioon, joka takaa edellä mainittujen ihmisoikeusnormien kunnioittamisen ja jossa he suorittavat tuomionsa päätökseen. Jos on aihetta vakavaan huoleen kyseisen toisen valtion

ihmisoikeustilanteesta, siirtoa ei toteuteta, ennen kuin osapuolten välisissä neuvotteluissa on saavutettu tyydyttävä ratkaisu ilmaistun huolenaiheen osalta.

5 artikla

Kuolemanrangaistus

Kuolemanrangaistuksen poistamista koskevan Mauritiuksen lain mukaisesti yksikään siirretty henkilö ei voi joutua syyteeseen rikoksesta, josta seuraa kuolemanrangaistus, eikä joutua tuomituksi kuolemanrangaistukseen eikä hänen osaltaan voida panna täytäntöön kuolemanrangaistusta.

6 artikla

Aineisto ja tiedoksiannot

1. Jokaisesta siirrosta laaditaan asianmukainen asiakirja, jonka EUNAVFORin edustaja ja Mauritiuksen toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten edustaja allekirjoittavat.

2. EUNAVFOR toimittaa Mauritiukselle jokaisen siirretyn henkilön pidätykseen liittyvän aineiston. Aineistoon sisältyvät mahdollisuuksien mukaan tiedot siirrettävän henkilön fyysisestä tilasta pidätettynä olon aikana, ajankohta, jona henkilö on siirretty Mauritiuksen viranomaisten haltuun, syy henkilön pidättämiseen, pidätyksen tapahtumipaikka ja ajankohta sekä mahdolliset pidätyksen johdosta tehdyt päätökset.

3. Mauritius vastaa siitä, että se pitää asianmukaisesti kirjaa kaikista siirretyistä henkilöistä, mihin kuuluu vähintään se, että kirjataan takavarikoitu omaisuus, henkilöiden fyysinen tila, paikat, joissa he ovat olleet pidätettynä, mahdolliset heitä vastaan nostetut syytteet ja merkittävät päätökset, joita on tehty heihin kohdistuneiden syytetoimien ja oikeudenkäynnin aikana.

4. EU:n ja EUNAVFORin edustajilla on Mauritiuksen ulkoasiainministeriölle osoitettavasta kirjallisesta pyynnöstä oikeus tutustua kirjattuun aineistoon.

5. Mauritius ilmoittaa lisäksi EU:lle ja EUNAVFORille paikan, jossa tämän sopimuksen nojalla siirretty henkilö on pidätettynä, ja hänen fyysisen tilansa mahdollisesta heikkenemisestä ja väitteistä, jotka koskevat oletettua epäasianmukaista kohtelua. EU:n ja EUNAVFORin edustajilla on oikeus päästä tapaamaan ja kuulla tämän sopimuksen nojalla siirrettyjä henkilöitä näiden ollessa pidätettyinä.

6. Kansalliset ja kansainväliset humanitaariset järjestöt saavat pyynnöstä käydä tapaamassa tämän sopimuksen nojalla siirrettyjä henkilöitä.

7. Sen varmistamiseksi, että EUNAVFOR pystyy antamaan Mauritiukselle oikeaan aikaan apua EUNAVFORin todistajien läsnäolon ja asiaan liittyvien todisteiden toimittamisen osalta, Mauritius ilmoittaa EUNAVFORille aikomuksestaan aloittaa rikosoikeus oikeudenkäynti siirrettyä henkilöä vastaan sekä todisteiden toimittamista ja todistajien kuulemistä koskevan aikataulun.

7 artikla

EU:n ja EUNAVFORin antama apu

1. EUNAVFOR antaa käytettävissä olevien keinojensa ja voimavarojensa puitteissa Mauritiukselle apua siirrettyjen henkilöiden tutkinnassa ja heihin kohdistuvissa syytetoimissa.

2. Erityisesti EUNAVFOR

- a) luovuttaa tämän sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti laaditun pidätystä koskevan aineiston;
- b) käsittelee mahdollisia todisteita Mauritiuksen toimivaltaisten viranomaisten vaatimusten mukaisesti 10 artiklassa kuvatuissa täytäntöönpanojärjestelyissä sovitulla tavalla;
- c) toimittaa tämän sopimuksen nojalla tehtyihin henkilöiden siirtoihin liittyvissä tapahtumissa mukana olleen EUNAVFORin henkilöstön todistajanlausunnot tai kirjalliset valaehoitset todistukset;
- d) pyrkii toimittamaan todistajanlausunnot tai kirjalliset valaehoitset todistukset muilta todistajilta, jotka eivät ole Mauritiuksella;
- e) säilyttää tai luovuttaa kaiken EUNAVFORin hallussa olevan asiaan liittyvän takavarikoidun omaisuuden, todisteet, valokuvat ja kaiken muun todistusarvoa omaavan aineiston;
- f) varmistaa, että EUNAVFORin henkilöstöön kuuluvat todistajat ovat tarvittaessa läsnä oikeudenkäynnissä, jotta he voivat todistaa oikeuden istunnossa (tai suoran TV-yhteyden tai jonkin muun hyväksytyn teknisen keinon välityksellä);
- g) helpottaa tarvittaessa muiden todistajien osallistumista oikeudenkäyntiin, jotta he voivat todistaa oikeuden istunnossa (tai suoran TV-yhteyden tai jonkin muun hyväksytyn teknisen keinon välityksellä);
- h) helpottaa Mauritiuksen toimivaltaisten viranomaisten mahdollisesti edellyttämien tulkkien osallistumista avustajina siirrettyjen henkilöiden tutkintaan ja oikeudenkäynteihin.

3. Siltä osin kuin muut rahoittajat eivät tarjoa näitä voimavaroja, osapuolet laativat sovellettavia menettelyjä noudattaen taloudellisen, teknisen ja muun avun antamista koskevat täytäntöönpanojärjestelyt, joilla mahdollistetaan siirrettyjen henkilöiden siirtäminen, pidättäminen, tutkinta, heihin kohdistettavat syytetoimet ja oikeudenkäynti. Näiden täytäntöönpanojärjestelyjen tarkoituksena on myös käsitellä Mauritiukselle annettava tekninen ja logistinen apu lainsäädännön tarkistamisen, tutkijoiden ja syyttäjien koulutuksen, tutkinta- ja oikeudenkäyntimenettelyn sekä erityisesti todistusaineiston säilyttämistä ja luovuttamista koskevien järjestelyjen sekä muutoksenhakumenettelyn alalla. Lisäksi täytäntöönpanojärjestelyjen tarkoituksena on järjestää siirrettyjen henkilöiden palauttaminen, jos he saavat vapauttavan tuomion tai heitä ei panna syyteeseen, heidän siirtämisensä toiseen valtioon tuomion loppuun suorittamiseksi tai heidän palauttamisensa sen jälkeen, kun he ovat suorittaneet vankilatuomionsa Mauritiuksella.

8 artikla

Suhde siirrettyjen henkilöiden muihin oikeuksiin

Tämän sopimuksen tarkoituksena ei ole poiketa oikeuksista, joita siirretyllä henkilöllä saattaa olla voimassa olevan kansallisen tai kansainvälisen lainsäädännön nojalla, eikä niitä saa tulkita tällä tavoin.

9 artikla

Yhteydenpito ja riidat

1. Kaikki näiden määräysten soveltamisen johdosta esille tulevat kysymykset käsitellään yhdessä Mauritiuksen ja EU:n toimivaltaisten viranomaisten toimesta.

2. Jos ratkaisuun ei päästä aikaisemmassa vaiheessa, tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevat riidat ratkaistaan yksinomaan diplomaattisin keinoin Mauritiuksen ja EU:n edustajien välillä.

10 artikla

Täytäntöönpanojärjestelyt

1. Tämän sopimuksen soveltamisen edellyttämistä operatiivisista, hallinnollisista ja teknisistä kysymyksistä voidaan laatia täytäntöönpanojärjestelyjä, jotka Mauritiuksen toimivaltaiset viranomaiset sekä EU:n toimivaltaiset viranomaiset ja lähettäjävaltiot hyväksyvät.

2. Täytäntöönpanojärjestelyihin voi kuulua muun muassa seuraavaa:

- a) niiden Mauritiuksen toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten nimeäminen, joille EUNAVFOR voi siirtää henkilöitä;
- b) tilat, joissa siirretyt henkilöt ovat pidätettyinä;
- c) asiakirjojen käsittely, mukaan lukien todisteiden keruuseen liittyvät asiakirjat, jotka luovutetaan Mauritiuksen toimivaltaisille lainvalvontaviranomaisille henkilön siirtämisen yhteydessä;
- d) ilmoituksia varten käytettävät yhteyspisteet;
- e) siirroissa käytettävät lomakkeet;
- f) edellä 7 artiklassa tarkoitetun teknisen avun, asiantuntijaavun, koulutuksen ja muun avun antaminen Mauritiuksen pyynnöstä tämän sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

11 artikla

Voimaantulo ja päättäminen

1. Tätä sopimusta sovelletaan väliaikaisesti siitä päivästä, jona se allekirjoitetaan, ja se tulee voimaan, kun kumpikin osapuoli on ilmoittanut toiselle osapuolelle saattaneensa päätökseen omat sisäiset menettelynsä sopimuksen ratifioimiseksi.

2. Sopimus on voimassa siihen asti, kun EUNAVFOR ilmoittaa operaation päättyneen. Kumpikin osapuoli voi kuitenkin irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla tästä kirjallisesti toiselle osapuolelle. Irtisanominen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisilmoituksen vastaanottamisesta. Jos EU katsoo, että tämä sopimus on sanottava välittömästi irti tässä sopimuksessa tarkoitetun Mauritiuksen aineellisen rikoslainsäädännön muutoksen johdosta, EU:lla on oikeus irtisanoa tämä sopimus siten, että irtisanominen tulee voimaan ilmoituksen lähetyspäivänä. Mikään Mauritiuksen aineelliseen rikoslainsäädäntöön tehty muutos ei saa vaikuttaa kielteisesti henkilöihin, jotka on jo siirretty tämän sopimuksen nojalla.

3. Tätä sopimusta voidaan muuttaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella sopimuksella.

4. Tämän sopimuksen voimassaolon päättyminen ei vaikuta mihinkään sen täytäntöönpanosta ennen sen päättymistä johtuviin oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Tähän kuuluvat siirrettyjen henkilöiden oikeudet niin kauan, kuin Mauritius pitää heitä säilössä tai syytteeseen asetettuina.

5. Kun operaatio on saatettu päätökseen, kuka hyvänsä Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan nimeämä henkilö tai taho voi käyttää kaikkia tämän sopimuksen mukaisia EUNAVFORin oikeuksia. Nimetty henkilö tai taho voi olla esimerkiksi EU:n Mauritiuksen edustuston päällikkö tai henkilöstön jäsen tai jonkin EU:n jäsenvaltion Mauritiukselle akkreditoitu diplomaattinen edustaja tai konsulivirkamies. Operaation päättämisen jälkeen kaikki ilmoitukset, jotka on tämän sopimuksen mukaisesti määrää antaa EUNAVFORille, annetaan Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle.

Tehty Port Louisissa neljäntenätoista päivänä heinäkuuta vuonna kaksituhattayksitoista kahtena alkuperäiskappaleena englannin kielellä.

Euroopan unionin puolesta

Mauritiuksen puolesta